

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets § 71-tilsyn

Dato: 22-12-2017
Enhed: JURPSYK
Sagsbeh.: DEPMAS
Sagsnr.: 1708333
Dok. nr.: 500811

Folketingets § 71-tilsyn har den 13. november 2017 stillet følgende spørgsmål nr. 18 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 18:

”Ministeren bedes i forlængelse af ministerens oversendelse af § 71-tilsynet alm. del - bilag 7 oplyse, om der er helt identiske retningslinjer for, hvordan lovgivningen om tvang i psykiatrien tolkes i de fem regioner.”

Svar:

Generelt kan jeg oplyse, at psykiatriloven skal fortolkes efter de almindelige fortolkningsprincipper såsom ordlydsfortolkning og formålsfortolkning. Hertil skal psykiatriloven fortolkes og anvendes i overensstemmelse med retspraksis på området, herunder særligt Det Psykiatriske Ankenævns afgørelser. Principielle afgørelser, hvoraf der kan udledes en retsregel eller en generel præcisering af den ved loven etablerede retstilstand, har karakter af en selvstændig retskilde. Afgørelser fra Det Psykiatriske Ankenævn såvel som en praksissammenfatning er tilgængelig på Styrelsen For Patientsikkerheds hjemmeside.

Sundheds- og Ældreministeriet har desuden anmodet Danske Regioner om et bidrag til besvarelsen. Danske Regioner har derfor anmodet de fem regioner om en beskrivelse af arbejdet med at sikre ensartet forståelse af regelsættet på tværs af afdelinger i egen region – herunder en beskrivelse af uddannelse, temadage mv.

Af bidraget fra Danske Regioner fremgår følgende:

”Generelt arbejder regionerne på flere områder med at sikre fælles forståelse af regelsættet om brugen af tvang. Det gælder via uddannelse af nye medarbejdere, fællespsykiatriske retningslinjer og juristfunktioner.

Uddannelse af nye medarbejdere

Regionerne har fokus på uddannelse af nye medarbejdere for at sikre en ensartet introduktion til arbejdet i regionens psykiatri og en fælles forståelse for regelsættet vedr. lovgivning om tvang i psykiatrien. Uddannelsen af nye medarbejdere indeholder introduktion til de i psykiatrien gældende retningslinjer, relevant lovstof herunder psykiatriloven, sundhedsloven og serviceloven samt undervisning i konflikthåndtering og mindstemiddelprincip.

Læringsudbyttet vedligeholdes løbende gennem forskellige opfølgningskurser i regionerne. I Region Nordjylland deltager medarbejderne f.eks. løbende i konflikthåndteringskurser. I Region Hovedstaden deltager medarbejdere mindst tre gange årligt i vedligeholdelseskurser. I flere regioner har medarbejdere desuden adgang til e-læringskurser for at understøtte deres kompetenceudvikling.

Det løbende arbejde med at sikre ensartet forståelse af regelsættet vedr. tvang på tværs af afdelinger varetages i flere regioner gennem faste møder. I Region Sjælland foretager hver afdeling review/analyse af alle tvangsepisoder med bæltefiksering ved tværfagligt team. Formålet hermed er at sikre læring af hændelserne og fremme den kollegiale dialog, og herunder sikre en fælles forståelse af eksempelvis lovstof og mindstemiddelprincip.

I Region Nordjylland afholdes der hver 14. dag diskussioner i lægegruppen af både for- og bagvagter om tvangssituationer, og der er halvårslige temadage for bagvagter, hvor specifikke problemstillinger i relation til Psykiatriloven drøftes.

Fællespsykiatriske retningslinjer

Regionerne har hver især udviklet fællespsykiatriske retningslinjer med afsæt i psykiatrilovens anvisninger, som skal medvirke til en ensartet forståelse af regelsættet og være anvisende ved tvivl blandt medarbejdere. Retningslinjerne indeholder bl.a. beskrivelse af gældende lovgivning, procedurer og arbejdsgange i psykiatrien og er tilgængelige for medarbejderne elektronisk. For Region Hovedstaden og Sjællands vedkommende er der udviklet retningslinjer, som bruges på tværs af de to regioner.

Juristfunktioner

Flere af regionerne har etableret en juristfunktion, der kan vejlede, undervise og bidrage ved tvivlsspørgsmål om fortolkning af lovgivningen om tvang.

Psykiatri og Social er i Region Midtjylland organiseret således, at der er én juristfunktion i administrationen, som rådgiver de psykiatriske afdelinger i konkrete henvendelser vedr. lovgivning om tvang i psykiatrien. Den samme juristfunktion besvarer eller inddrages i besvarelsen af henvendelser, der kræver stillingtagen til spørgsmål af mere principiel karakter. Juristfunktionen tilbyder desuden undervisning i lovgivningen efter behov. Afdelingerne har mulighed for at definere et emne, som de ønsker belyst, hvorefter en af juristerne fra juristfunktionen afholder oplæg om emnet.

Psykiatrien i Region Nordjylland har en juridisk specialkonsulent ansat i stabsfunktionen for Psykiatrilædelser, som ledende overlæger har mulighed for at drøfte tvivlsspørgsmål vedr. fortolkning af psykiatriloven med. Juristen er tovholder i forhold til afgørelser i Det Psykiatriske Patientklagenævn, Styrelsen for Patientsikkerhed og Patienterstatningen og er ansvarlig for at orientere om principielle afgørelser. Ny lovgivning og principielle afgørelser fra Det Psykiatriske Patientklagenævn samt årsberetningen fra Det Psykiatriske Patientklagenævn og Det Psykiatriske Ankenævn formidles videre til klinikkerne, som er ansvarlige for den videre opfølgning. De ledende overlæger sikrer, at der løbende er fokus på behov for opdatering og ajourføring i forhold til psykiatriloven.

I Råds- og direktionsekretariatet i Region Syddanmark er der etableret et juridisk team på 10 jurister, hvoraf tre udelukkende er beskæftiget med tvang i psykiatrien. Teamet varetager forskellige funktioner for alle de psykiatriske afdelinger i regionen. Teamet er ansvarlig for at rådgive om lovgivning og informere om ny lovgivning og udvikling i praksis, at udarbejde vejledninger efter behov og at distribuere domsstolspraksis. Derudover har teamet til opgave jævnligt at undervise relevante medarbejdere i regionen. Det juridiske team deltager ved behov i afdelingsmøder i psykiatrien og afholder årligt et møde med psykiatridirektøren, hvor alt relevant på området gennemgås."

Jeg henholder mig til ovenstående bidrag.

Med venlig hilsen

Ellen Trane Nørby / Maja Sørensen